

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ

БАКАЛАВР

Кафедра мовної підготовки і комунікації

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан будівельно-технологічного факультету

 / Володимир Гоц /

« ____ » _____ 2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Основи академічного письма»

(назва навчальної дисципліни)

шифр	назва спеціальності, освітньої програми
075	Маркетинг, «Маркетинг»

Розробник(и):

Дикарева Л.Ю, к.філол.наук доцент
(прізвище та ініціали, науковий ступінь, звання)

Борисова В.Є, доцент
(прізвище та ініціали, науковий ступінь, звання)

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри мовної підготовки і комунікації
протокол № 1 від "31" серпня 2023 року

Зав. кафедри
(підпис)

/Тетяна ПЕТРОВА/
(ім'я, прізвище)

Схвалено гарантом освітньої програми 075 «Маркетинг»

Гарант ОП
(підпис)

/Світлана МАРЧЕНКО/
(ім'я, прізвище)

Розглянуто на засіданні науково-методичної комісії спеціальності
Протокол № 1 від «_18_» вересня 2023р.

ВИТЯГ З НАВЧАЛЬНОГО ПЛАНУ

Шифр	Бакалавр	Форма навчання: денна						Сам. роб. студ.	Кількість індивідуальних робіт				Форма контролю	Семестр	Відмітка про погодження
	Назва спеціальності (спеціалізації)	Кредитів на сем.	Обсяг годин						КП	КР	РГР	Контр. роб.			
			Усього	аудиторних											
				Разом	Л	Лр	Пз								
075	Маркетинг	3	90	30	6		24				1	Залік	1		

Шифр	Бакалавр	Форма навчання: заочна						Сам. роб. студ.	Кількість індивідуальних робіт				Форма контролю	Семестр	Відмітка про погодження
	Назва спеціальності (спеціалізації)	Кредитів на сем.	Обсяг годин						КП	КР	РГР	Контр. Роб.			
			Усього	аудиторних											
				Разом	Л	Лр	Пз								
075	Маркетинг	3	90	14	2		12				1	Залік	1		

Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: вдосконалення академічної культури, практичних навичок усного й писемного мовлення студентів, необхідних для створення конкурентоздатних академічних текстів широкого профілю як невід'ємної частини системи компетенцій науковця або працівника сфери високотехнологічної індустрії.

Завдання курсу: допомогти студентам засвоїти особливості жанру академічного письма; здобути практичні навички усного і писемного наукового мовлення, досвід збирання і вивчення фактів, роботи з фаховими текстами, самостійного пошуку й опрацювання джерел, досвід виконання як індивідуальних завдань, так і групових проєктів; дати можливість студентам виявити власні аналітичні, критичні та творчі здібності; інтенсифікувати комунікацію студентів між собою, а також з викладачем; навчити студентів розраховувати й планувати свій час, критично оцінювати власні досягнення, а також працю колег.

Робоча програма містить витяг з навчального плану, мету вивчення, компетентності, які має здобути бакалавр, програмні результати навчання, зміст курсу, тематику практичних занять, вимоги до виконання індивідуального завдання, шкалу оцінювання знань, вмінь та навичок бакалавра, роз'яснення деяких аспектів організації навчального процесу, список навчально-методичного забезпечення, джерел та літератури для підготовки до практичних занять та виконання індивідуального завдання. Абсолютну більшість позицій зі списку розміщено на Освітньому сайті КНУБА або ж за цією адресою містяться посилання на ці джерела та літературу в інтернеті. Також програма містить основні положення щодо політики академічної доброчесності та політики відвідуваності занять.

Компетентності студентів, що формуються в результаті засвоєння дисципліни

Інтегральна Компетентність(ІК)	Здатність вирішувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері маркетингової діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування відповідних теорій та методів і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК5. Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків. ЗК8. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні. ЗК14. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

Фахові компетентності (ФК)	ФК5. Здатність коректно застосовувати методи, прийоми та інструменти маркетингу. ФК3. Здатність обґрунтовувати, презентувати і впроваджувати результати досліджень у сфері маркетингу.
Програмні результати навчання	
	<p>ПР3. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань у сфері маркетингу.</p> <p>ПР10. Пояснювати інформацію, ідеї, проблеми та альтернативні варіанти прийняття управлінських рішень фахівцям і нефахівцям у сфері маркетингу, представникам різних структурних підрозділів ринкового суб'єкта.</p> <p>ПР12. Виявляти навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, бути критичним і самокритичним.</p> <p>ПР17. Демонструвати навички письмової та усної професійної комунікації державною й іноземною мовами, а також належного використання професійної термінології.</p>

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1. Формування академічної культури студента

Тема 1. Академічна доброчесність і її порушення.

Інтелектуальна власність.

Лекція (2 год.)

План лекції

Академічна культура, академічна доброчесність.

Академічна культура й етика у вищій освіті.

Нерозривність принципів академічної свободи і відповідальності; прав і обов'язків усіх учасників навчального процесу.

Інтелектуальна свобода.

Доброчесність викладача та адміністрації як передумова доброчесності студента.

Академічна нечесність. Основні прояви академічної нечесності: плагіат, заборонена допомога (одержання чи надання допомоги на іспиті, заліку, контрольній роботі, яка забороняється викладачем); використання підручників, посібників, довідкової літератури під час будь-якої з форм контролю, якщо це не передбачено її умовами; списування та передавання своєї роботи для списування іншим; передача та одержання відповідей перед іспитом; використання підставної особи для відповіді, іспиту тощо; подання результатів групової

роботи, якщо роботу замість групи виконала одна особа; подача як своєї роботи, написаної іншою особою; написання роботи на замовлення; підробка результатів дослідження; хабарництво. Методи запобігання академічної нечесності; моральний осуд.

Кодекси честі. Професійні кодекси як транслятори фундаментальних моральних принципів в усі сфери професійної діяльності.

Інтелектуальна власність. Авторське право. Відкритий доступ до знань.

Плагіат. Плагіат = порушення авторського права = крадіжка інтелектуальної власності. Розуміння плагіату з античності до сьогодні. Види плагіату. Антиплагіатні програми.

Тема 2. Академічна доброчесність і академічна нечесність.

Практичне заняття (2 год.)

Теоретичне питання: Кодекс честі в українських закладах вищої освіти: аналіз базових положень (за вибором студентів групи).

Практичне завдання: Презентація та обговорення результатів соціологічного дослідження, проведеного студентами групи, на тему: «Що Ви знаєте про академічну доброчесність?» (зразок опитувальника наведено в Додатку 1).

Тема 3. Плагіат у масовій культурі.

Практичне заняття (2 год.)

Теоретичне питання: Поняття плагіату. Види плагіату.

Практичне завдання (на вибір):

1. Рольова гра «Судовий процес над Лед Зеппелін». Підґрунтя: Улітку 2016 р. у Лос-Анжелесі відбувся судовий процес над британською рок-групою Led Zepplin. Учасники гурту звинувачувалися в крадіжці мелодії американської групи Spirit, яка нібито стала вступом до легендарної композиції Stairway to Heaven. Суд присяжних відмовився визнати пісню плагіатом. Студентам пропонується розіграти судові засідання і дійти власних висновків щодо оригінальності композиції Stairway to Heaven.

2. Диспут на тему: «Межі допустимих запозичень у творчості (на прикладі кіномистецтва, образотворчого мистецтва, літератури чи музики)»

Тема 4. Інтелектуальна власність і її порушення. Формування академічної культури.

Практичне заняття (2 год.)

Теоретичне питання: Умови і причини «епідемії плагіату» в Україні.

Можливості й правила використання інтелектуальної власності.

Практичне завдання: Аналіз прикладів порушення інтелектуальної власності, підібраних студентами з офіційних джерел.

Змістовий модуль 2. Усне й писемне мовлення студента. Написання тексту. Укладання бібліографії.

Тема 1. Наукове мовлення. Культура спілкування. Текст. Лекція (2 год.)

План лекції

Стилі сучасної української мови (науковий, діловий, художній, публіцистичний, розмовний); сфери застосування, мета, мовні засоби.

Мовні засоби наукового стилю, підстилі. Усна й писемна форми наукового стилю. Наукова лексика; фахова мова.

Культура мовлення, мовленнєвий етикет як компонент комунікації.

Усне мовлення. Публічний виступ, презентація, доповідь: єдність форми і змісту; вербальна й невербальна складові (образність й виразність, аргументація, інтонація, міміка і жести). Контакт з аудиторією, риторичний інструментарій, засоби емоційного впливу й переконання. Навички академічної дискусії, полеміки. «Мозковий штурм» (brainstorm). Мистецтво слухати.

Писемне мовлення. Основні жанри наукового мовлення: монографія, стаття, есе, дисертація, дипломна робота, курсова робота, підручник, посібник, реферат (реферат-конспект, реферат-резюме, реферат-огляд), тези, анотація (довідкова й рекомендаційна анотація, загальна й аналітична рекомендація), рецензія, лекція, огляд, дослідницька пропозиція, тези тощо (див. докладніше Додаток 2).

Підготовка й написання наукового тексту. Задум (на основі критичного опрацювання наявної літератури) – бачення проблеми (= майбутній об'єкт дослідження) – пропозиція вирішення проблеми (гіпотеза) – означення предмету й інструментарію (методології) дослідження – розробка аргументації (на основі критичного опрацювання джерел) – побудова тексту. Вимоги оригінальності, чіткості, новизни. Структурування тексту: вступ – основний текст = виклад аргументації із належним використанням оригінальних текстів і джерел – висновки. Написання курсової, дипломної роботи; належний time management – запорука успішного виконання; співпраця з науковим керівником.

Правила цитування й оформлення покликань. Національні правила оформлення бібліографічних посилань (чинний ДСТУ 8302:2015 Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання). Міжнародні стилі оформлення бібліографічних посилань, особливості використання (залежно від сфери застосування і спеціальності); гуманітарні та суспільні науки: Harvard Referencing Style, Chicago Style: Notes and Bibliography, APA Style, MLA Style; юриспруденція: OSCOLA Style, Austrian Guide to Legal Citation; медицина та природничі та точні науки: ACS Style, Vancouver Style, Chicago Style: Author-Date, AIP Style; інженерія та електроніка: IEEE Style тощо (див. приклади у Додатку 3). Бібліографічний пошук. Укладання бібліографії дослідницької роботи. Каталоги. Пошук інформації. Робота з каталогами бібліотек. Робота з онлайн-каталогами; онлайн-каталоги українських (у тому числі університетських) бібліотек. Міжнародні онлайн-ресурси (безкоштовні та передплачені). Пошук інформації в Інтернеті. Пошук в Google, Google Scholar, Google Books. Практичні поради щодо організації пошуку: мета та завдання інформаційного пошуку; типи та види пошуку. Наукометричні бази даних (Scopus, Web of Science та інші); для чого вони існують. Сервіси для полегшення укладання бібліографії, бібліографічні менеджери.

Тема 2. Культура мови і культура мовлення

Практичне заняття (2 год.)

Теоретичне питання : Комунікативні ознаки культури мовлення (правильність, точність, логічність, змістовність, доречність, багатство, виразність, чистота).

Мовні норми. Види літературних мовних норм (орфоепічні, акцентуаційні, орфографічні, пунктуаційні, лексичні, словотвірні, граматичні та стилістичні).

Професійне мовлення. Основні норми усного професійного мовлення.

Лексичні норми мови професійного спілкування.

Загальна характеристика лексики сучасної української літературної мови.

Практичне завдання : Записати приклади порушення мовних норм, зафіксовані в усному мовленні осіб, які оточують, або із писемних джерел. Вказати види норм, що порушена, та правильний варіант (-и).

Тема 3. Лексичне значення слова в системі професійного мовлення

Практичне заняття (2 год.)

Теоретичне питання : Лексика за походженням: корінна лексика та запозичення.

Лексичне значення слова, повнозначні та неповнозначні слова.

Однозначні й багатозначні слова. Пряме і переносне значення слів.

Синоніми, антоніми, омоніми та пароніми в системі професійного мовлення.

Неологізми: їх поява, шляхи проникнення у сферу професійного спілкування, адаптація у загальнонаціональній мові.

Абревіатура в мові професійного спілкування: вимоги до утворення і використання.

Правила скорочування слів.

Правила вживання запозиченої лексики в науковому стилі.

Іншомовні терміни та їх місце у лексиці професійного спілкування.

Практичне завдання :

Визначити спільне та відмінне в лексичному значенні наведених слів.

З'ясувати різницю в значенні поданих паронімів, ввести їх у речення.

Скласти речення з наведеними омонімами.

Дібрати антоніми до поданих термінів.

Знайти у тексті зі спеціальності питомі українські терміни та запозичені слова.

Підібрати, де можливо, українські відповідники до слів іншомовного походження.

Тема 4. Науковий стиль української мови: писемне мовлення

Практичне заняття (2 год.)

Теоретичне питання: Основні характеристики наукового стилю мовлення. Мовні засоби.

Практичне завдання (на вибір): 1. Опановуємо науковий стиль через зіставлення. Необхідно написати твір на обрану тему:

а) власне науковому стилі й б) науково-популярному підстилі. Для цього пропонується

здійснити такі кроки:

Крок 1. Студент/ка самостійно обирає тему для твору. Необхідно, щоб ця тема знайшла відображення в підручнику (будь-якому); бажано, щоб вона відповідала спеціальності.

Крок 2. Студент/ка знаходить ще одне джерело інформації, де обрана ним/нею тема висвітлюється в науково-популярному стилі.

Крок 3. Студент/ка зіставляє й аналізує розділ підручника й додаткове джерело інформації.

Крок 4. Студент/ка пише твір (твори) на обрану тему у двох стилях. Бажано, щоб твори були написані на аркуші формату А 4 так, щоб кожен твір займав половину сторінки і зіставлення було наочним.

Крок 5. Обговорення цих творів крізь призму специфіки наукового стилю під час заняття.

Або: 2. Вчимося писати рецензію за зразком. Необхідно написати рецензію на один із розділів антології «Ідея університету».

Крок 1. Студент/ка ознайомлюється з антологією та читає один із її розділів за власним вибором.

Крок 2. Студент/ка знайомиться з рецензіями на антологію, опублікованими у престижних виданнях. Потрібно звернути увагу на структуру рецензій, логічність викладу думок: Мінаков М. Культурна альтернатива університету / М. Мінаков // Український гуманітарний огляд. – К.: Критика, 2003. – Вип. 9. – С. 13–25. Кислюк К. Resensio [Ідея Університету: Антологія / Упоряд. М. Зубрицька, Н. Бабалик, З. Рибчинська. – Львів: Літопис, 2002. – 304 с.] / К. Кислюк // Схід-Захід: Історико-культурологічний збірник. – Харків; Київ: Критика, 2005. – Вип. 7.

Крок 3. Студент/ка пише власну рецензію на той розділ книги, який він/вона прочитав/ла з урахуванням проаналізованих рецензій.

Або 3. За цією ж схемою можна відпрацювати написання анотації.

Джерело Ідея Університету: Антологія / Упоряд. М. Зубрицька, Н. Бабалик, З. Рибчинська. – Львів: Літопис, 2002. – 304 с.

Тема 5. Науковий стиль української мови: усне мовлення

Практичне заняття (4 год.)

Теоретичне питання: Вербальні й невербальні складові в усному науковому мовленні.
Практичне завдання (на вибір): 1. Здобуємо навички публічного наукового виступу. Рекомендовано такі теми наукових виступів (тривалість виступу макс. 5 хв.): «Академічна доброчесність – вибір успішних професіоналів»; «Плагіат у мистецтві» (див. Завдання для самостійної роботи); «Історія студентського самоврядування»; «Структура і функції студентського самоврядування: досвід США»; «Структура і функції студентського самоврядування: досвід України». Кожен виступ має супроводжуватися його подальшим обговоренням. Викладач і студенти, незалежно один від одного, оцінюють виступи за п'ятибальною шкалою. До уваги береться змістовність виступу, послідовність викладу думок, аргументованість, мовна компетенція доповідача, наявність чи відсутність power-point презентації. Наприкінці заняття викладач і студенти порівнюють виставлені бали. Студенти паралельно здобувають навички peer-review.

Або 2. Здобуємо навички академічної дискусії. Для обговорення рекомендовано такі теми (на вибір): «Чи є плагіат невід’ємною частиною (наукової) творчості або чому Котляревський та Ейнштейн не плагіатори?»; «Роль студентського самоврядування в дотриманні норм академічної доброчесності в університеті».

Тема 6. Культура оформлення наукового тексту: цитування й покликання

Практичне заняття (2 год.)

Теоретичні питання:

- Правила цитування в науковому тексті (вітчизняний стандарт). - Правила покликання в науковому тексті (вітчизняний стандарт). - Міжнародні принципи цитування і посилання. Бібліографічні менеджери.
- Практичне завдання: Необхідно написати твір на тему «Призначення університету» обсягом 1 сторінка формату А4. У творі потрібно процитувати щонайменше 3 джерела та зробити на них прикінцеві покликання. На окремій сторінці формату А4 пропонується зробити ці ж покликання згідно з одним (на вибір, відповідно до спеціальності) із міжнародних стандартів. Для полегшення роботи рекомендовано скористатися ресурсом Cite This for Me (Зацитууй це для мене), див. також Додаток 3.

Тема 7. Культура оформлення наукового тексту: укладання бібліографії, інформаційні технології.

Практичне заняття (2 год.) (Заняття проводиться в університетській бібліотеці)

Теоретичні питання: Методологія бібліографічного пошуку, робота з каталогами. Електронні бібліотечні каталоги. Системи пошуку наукової інформації в Інтернеті. Електронні бази даних.

Практичне завдання:

1. Укласти бібліографію до теми «Перспективи розвитку вищої освіти в Україні» з використанням алфавітних і систематичних бібліотечних каталогів. Список повинен містити щонайменше 10 позицій.
2. Доопрацювати бібліографію до теми «Перспективи розвитку вищої освіти в Україні» із використанням електронних ресурсів. Список має бути поповнений щонайменше на 10 позицій.

Змістовий модуль 3. Офіційно-ділове мовлення. Ділова етика.

Тема 1. Документ як основний вид писемного ділового мовлення Лекція (2 год.)

План лекції

Стильові особливості ділових паперів та основні вимоги до їх написання.
Документ, його функції. Класифікація документів.

Тема 2. Загальні вимоги до оформлення та особливості мови ділових паперів Практичне заняття (2 год.)

Теоретичні питання : Основні реквізити документа, їхня характеристика.

Загальні вимоги до оформлення та особливості мови ділових паперів.

Характеристика найуживаніших документів. Вимоги до їх змісту та оформлення.

Види документів. Заява. Автобіографія. Резюме. Характеристика. Доручення. Розписка. Протокол. Службові записки. Службові листи. Контракт.

Практичне завдання:

Скласти документи: заяву, автобіографію, резюме, характеристику, доручення, розписку, протокол, пояснювальну записку тощо.

Тема 3. Мова ділових паперів: мистецтво самопрезентації.

Практичне заняття (2 год.)

Теоретичне питання: Володіння мовою як запорука успішної дослідницької роботи та майбутньої кар'єри.

Практичне завдання (на вибір): 1. Рольова гра: Здобуємо навички написання резюме й мотиваційного листа. Уявімо ситуацію: в університеті оголошено конкурс на заміщення посади лаборанта / спеціаліста кафедри. Студенти молодших курсів допускаються до участі в конкурсі. На конкурс потрібно подати резюме й мотиваційний лист. Студентам необхідно попередньо ознайомитися з правилами написання цих документів і підготувати їх вдома. На занятті рекомендовано провести засідання конкурсної комісії та вибрати переможця. Незалежно від вибору студентів (студенти уважно читають тексти один одного, таким чином здобуваючи навички peer-review), викладач має проаналізувати всі подані документи, обрати власного переможця та пояснити свій вибір студентам. Або: 2. Здобуємо навички написання дослідницької пропозиції. Студентам пропонується написати тези на щорічну студентську конференцію відповідно до їхніх уподобань. Складова роботи – аналіз студентських тез за попередні роки.

ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА ТА ДЖЕРЕЛА ДО КУРСУ

ДЖЕРЕЛА

Вимоги до оформлення дисертацій та авторефератів дисертацій (розроблено на підставі ДСТУ 3008-95 «Документи. Звіти у сфері науки і техніки. Структура і правила оформлення») // Бюлетень ВАК України. – К., 2011. – № 9/10. – С. 2–10.

Етичний кодекс ученого України [проект]. – К.: Видавничий дім «Академперіодика» НАН України, 2009. – 16 с.

Кодекс етики університету Конкордія // Прозорість і корупція в системі вищої освіти України: зб. матер. конф. (21–22 листоп. 2002 р., м. Львів). – К.: Таксон, 2003. – (Серія «Вища

освіта в сучасному світі»). – С. 231–256.

Нортвудський університет (американський приватний університет, заснований у 1959 р.). Кодекс етики // Прозорість і корупція в системі вищої освіти України: зб. матер. конф. (21–22 листоп. 2002 р., м. Львів). – К.: Таксон, 2003. – (Серія «Вища освіта в сучасному світі»). – С. 259 – 260.

Code of ethics of the Ukrainian Fulbright Association. Етичний кодекс членів Фулбрайтівського товариства України / Харківська правозахисна група. – Харків: Права людини, 2008. – 32 с.

ПІДРУЧНИКИ, ПОСІБНИКИ, НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ ВИДАННЯ

Авторське право для бібліотекарів: підручник / [Пер. з англ. О. Васильєва]. – К.: ТОВ «ІММ «ФРАКСІМ», 2015. – 196 с.

Бралатан В.П. Професійна етика: навч. посіб. / В.П. Бралатан, Л.В. Гуцаленко, Н.Г. Здирко. – К.: Центр учбової літератури, 2011. – 252 с.

Гальченко С.І., Силка О.З. Основи наукових досліджень: навч.-метод. посіб. / С.І. Гальченко, О.З. Силка. – Черкаси: АММО, 2015. – 93 с.

Гриценко Т.Б. Українська мова за професійним спрямуванням: навч. посіб. / Т.Б. Гриценко. – К.: Центр учбової літератури, 2010. – 624 с.

Основи наукового мовлення: навч.-метод. посіб. / уклад.: О.А. Бобер, С.А. Бронікова, Т.Д. Єгорова та ін.; за ред. І.М. Плотницької, Р.І. Ленди. – К.: НАДУ, 2012. – 48 с.

Семенов О.М. Академічне письмо: лінгвокультурологічний підхід: навч. посіб. / О.М. Семенов, О.Л. Фаст. – Суми: СумДПУ імені А.С. Макаренка, 2015. – 220 с.

Семенов О.М. Культура наукової української мови: навч. посіб. / О.М. Семенов. – 2-ге вид., стереотип. – К.: ВЦ «Академія», 2012. – 216 с. – (Серія «Альма-матер»).

Ходаківський Є.І. Інтелектуальна власність: економіко-правові аспекти: навч. посіб. / Є.І. Ходаківський, В.П. Яковчук, І.Л. Литвинчук. – К.: «Центр учбової літератури», 2014. – 276 с.

Шевчук С.В., Клименко І.В. Українська мова за професійним спрямуванням: підруч. / С.В. Шевчук, І.В. Клименко. – 2-е вид., випр. і доп. – К.: Алерта, 2011. – 696 с.

Ястремська О.О. Інтелектуальна власність: навч. посіб. / О.О. Ястремська. – Харків: Вид. ХНЕУ, 2013. – 124 с.

Bailey S. Academic writing: a handbook for international students / S. Bailey. – 3rd ed. – London, New-York: Routledge, 2011. – 314 p.

ЛІТЕРАТУРА

Академічна чесність як основа сталого розвитку університету / Міжнарод. благод. Фонд «Міжнарод. фонд досліджень освітньої політики»; за заг. ред. Т.В. Фінікова, А.Є. Артюхова. – К.: Таксон, 2016. – 234 с.

Андрущенко В.П. Основні характеристики європейської університетської освіти та можливості їх реалізації в системі освіти України / В.П. Андрущенко // Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова. Серія 5 «Педагогічні науки: реалії та перспективи». – К., 2011. – Вип. 26. – С. 3–15.

- Бойченко М. Гідність, цілісність і успішність: академічні та громадянські чесноти / М. Бойченко // Філософська думка. – К., 2014. – № 5. – С. 110–122.
- Бойченко Н.М. Етичні аспекти університетських цінностей / Н.М. Бойченко // Софія. Гуманітарно-релігієзнавчий вісник. – К.: Вид.-полігр. центр «Київський університет», 2014. – № 1 (1). – С. 37–43.
- Войтел С. Підготовка роботи до публікації / С. Войтел // Морфологія. – Дніпропетровськ, 2013. – Т. VII, № 1. – С. 101–102.
- Гончаренко С. Етичний кодекс ученого / С. Гончаренко; Ін-т педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України, Полтавський національний педагогічний ун-т імені В.Г. Короленка // Естетика і етика педагогічної дії: зб. наук. пр. – Київ-Полтава: ПНПУ імені В.Г. Короленка, 2011. – Вип. 1. – С. 25–34.
- Гуманенко О.О. Місце рецензії в історії наукової періодики / О.О. Гуманенко // Наукові записки Української академії друкарства. Серія «Соціальні комунікації». – Львів, 2015. – Вип. 1 (50). – С.15–20.
- Гунчак В.М., Чепига М.П. Кодекс честі викладача як перешкода академічній нечесності і поблажливості / В.М. Гунчак, М.П. Чепига // Науковий вісник ЛНУВМБТ імені С.З. Гжицького. – Львів, 2011. – Т. 13, № 3 (49). – С. 14–23.
- Євсєєва Г.П. Основні вимоги до якісного оформлення наукових публікацій / Г.П. Євсєєва, М.В. Савицький // Вісник Придніпровської державної академії будівництва та архітектури. – Дніпропетровськ, 2014. – № 8. – С. 54–62.
- Женченко М.І. Оформлення публікацій у наукових журналах і збірниках: вимоги стандартів та видавничі реалії (на прикладі наукових видань НАН України) / М.І. Женченко // Наука України у світовому інформаційному просторі. – К.: Академперіодика, 2011. – Вип. 5. – С. 125–136.
- Інграффіа Т. Інструкція з написання наукової статті / Т. Інграффіа, К.-Х. Швальбе // Морфологія. – Дніпропетровськ, 2013. – Т. VII, № 1. – С. 96–100.
- Ковальова А. Проблеми академічного плагіату та авторського права у цифровому просторі України / А. Ковальова // Спеціальні історичні дисципліни: питання теорії та методики: зб. наук. пр. – К., 2013. – Ч. 21: Електронні інформаційні ресурси. – С. 61–71.
- Кульчицька О.О., Дойчик М.В. Академія як простір свободи / О.О. Кульчицька, М.В. Дойчик // Проблеми розвитку науки та освіти: теорія і практика: матер. міжнар. наук.-практ. конф. «Проблеми розвитку науки та освіти: теорія і практика» (м. Київ, 29–30 квітня 2016 р.) / ГО «Інститут освітньої та молодіжної політики»; Наук.-навч. центр прикладної інформатики НАН України. – К.: ГО «ІОМП», 2016. – С. 12–17.
- Медведєв І.А. Державне управління розвитком університету: теоретично-прикладний аспект: [моногр.] / І.А. Медведєв. – Харків: Вид-во ХарРІ НАДУ «Магістр», 2011. – 220 с.
- Медведєв І.А. Ідея класичного університету: динаміка ціннісних орієнтацій в контексті державного управління / І.А. Медведєв // Економіка та держава. – К., 2010. – № 9. – С. 77–82.
- Наука і молодь в Україні ХХІ століття / [Ю.Л. Мосенкіс, М.А. Болобан, П.М. Грабовий та ін.]. – К.; Умань: ПП Жовтий, 2010. – С. 150–202.
- Рижак Л. Євроінтеграція вищої освіти України: аксіологічний вимір / Л. Рижак // Вісник Львівського національного університету імені Івана Франка. Серія «Філософські науки». – Львів, 2008. – Вип. 11. – С. 27–37.
- Селігей П.О. Науковий жаргон очима письменників і філософів / П.О. Селігей // Мовознавство. – К., 2012. – № 5. – С. 53–67.
- Селігей П. Світло і тіні наукового стилю: Монографія / НАН України. Інститут мовознавства ім. О. О. Потебні / П.О. Селігей. – К.: Вид. дім «Києво-Могилянська академія»,

2016. – 627 с.

Тихонкова І.О. Список літератури наукової статті – важливий індикатор якості статті (як не мати зайвого клопоту з його оформленням) / І.О. Тихонкова // Наука України у світовому інформаційному просторі: [зб. наук. пр.] / НАН України. – К., 2015. – Вип. 11. – С. 100–106.

Томахів М.В. Англomовний науковий дискурс: сучасний стан та перспективи подальших досліджень / М.В. Томахів // Одеський лінгвістичний вісник. – Одеса, 2015. – № 5. – С. 154–157.

Хоружий Г.Ф. Академічна культура: цінності та принципи вищої освіти / Г.Ф. Хоружий. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2012. – 320 с.

ЕЛЕКТРОННІ РЕСУРСИ

Академічне письмо та бібліографія - Головна. – Назва з екрану. – Режим доступу: bibliositynergy.ula.org.ua/index.php/proekt1.

Аналітична довідка за результатами дослідження практик академічної доброчесності у вищих навчальних закладах України. – Назва з екрану. – Режим доступу: mon.gov.ua/content/Новини/.../academichna-dobrochesnist.pdf.

Етичний кодекс викладача та студента [Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу]. – Назва з екрану. – Режим доступу: http://nung.edu.ua/files/attachment_news/etic_codex.pdf.

Кодекс честі викладача державного вищого навчального закладу [Криворізький національний університет]. – Назва з екрану. – Режим доступу: ktu.edu.ua/uploads/files/.../kodex_vykladacha.doc.

Кодекс честі Національного технічного університету України - КПІ. – Назва з екрану. – Режим доступу: <http://kpi.ua/code>.

Пан бібліотекар. Блог про бібліотечну справу та інформаційні технології. – Назва з екрану. – Режим доступу: www.бібліотекар.укр/.

Про Етичний кодекс ученого України. – Назва з екрану. – Режим доступу: www.nas.gov.ua/legaltexts/DocPublic/P-090415-2-0.pdf.

Проект сприяння академічній доброчесності в Україні (SAIUP) - Американські Ради. – Назва з екрану. – Режим доступу: <http://www.saiup.org.ua/>.

Рекомендації з оформлення посилань в наукових роботах: DSpace. – Назва з екрану. – Режим доступу: ela.kpi.ua/handle/123456789/16051.

Рекомендації до пошуку наукової інформації за допомогою інтернет-ресурсів. – Назва з екрану. – Режим доступу: <https://docs.google.com/document/d/1sUBDV-qvUxuAfoi1yNW47y.../edit?hl=uk>. ВАК.in.ua - Автоматичне оформлення джерел по ВАК України. – Назва з екрану. – Режим доступу: vak.in.ua/.

МЕТОДИ КОНТРОЛЮ ТА ОЦІНЮВАННЯ ЗНАТЬ СТУДЕНТІВ

Політика щодо академічної доброчесності

Списування під час тестування та інших опитувань, які проводяться у письмовій формі, заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). У разі

виявлення фактів списування з боку студента він отримує інше завдання. У разі повторного виявлення призначається додаткове заняття для проходження тестування.

Політика щодо відвідування

Студент, який пропустив аудиторне заняття з поважних причин, має продемонструвати викладачу та надати до деканату факультету документ, який засвідчує ці причини.

Студент, який пропустив лекційне заняття, повинен законспектувати зміст цього заняття та продемонструвати конспект викладачу до складання заліку.

Студент, який пропустив практичне заняття, повинен законспектувати джерела, які були визначені викладачем як обов'язкові для конспектування, та продемонструвати конспект викладачу до складання заліку, а також виконати індивідуальне завдання, якщо його виконання було передбачене планом заняття.

Методи контролю

Основні форми участі студента у навчальному процесі, що підлягають поточному контролю: виступ на практичних заняттях; доповнення, запитання до доповідача, рецензія на виступ; участь у дискусіях; аналіз першоджерел; письмові завдання (тестові, індивідуальні роботи у формі рефератів); та інші письмові роботи, оформлені відповідно до вимог. Обов'язкова присутність на лекційних заняттях, активність впродовж семестру, відвідування/відпрацювання усіх семінарських занять, виконання інших видів робіт, передбачених навчальним планом з цієї дисципліни.

Індивідуальне завдання підлягає захисту студентом на заняттях, які призначаються додатково.

Індивідуальне завдання може бути виконане у різних формах. Зокрема, студенти можуть зробити його у вигляді реферату. Реферат повинен мати обсяг від 15 до 20 сторінок А4 тексту (кегель Times New Roman, шрифт 14, інтервал 1,5), включати план, структуру основної частини тексту відповідно до плану, висновки і список літератури, складений відповідно до ДСТУ 8302:2015. В рефераті можна також помістити словник базових понять до теми. Водночас індивідуальне завдання може бути виконане в інших формах, наприклад, у вигляді презентації у форматі Power Point. В цьому разі обсяг роботи визначається індивідуально – залежно від теми.

Література, що рекомендується для виконання індивідуального завдання, наведена у цій робочій програмі, а в електронному вигляді вона розміщена на Освітньому сайті КНУБА, на сторінці кафедри.

Текст індивідуального завдання подається викладачу не пізніше, ніж за місяць до початку залікової сесії. Заняття із захисту індивідуальних завдань призначаються не пізніше, ніж за 2 тижні до початку сесії. Викладач має право вимагати від студента доопрацювання індивідуального завдання, якщо воно не відповідає встановленим вимогам.

Підсумковий контроль здійснюється під час проведення залікової сесії з урахуванням підсумків поточного та модульного контролю. Під час семестрового контролю враховуються результати здачі усіх видів навчальної роботи згідно зі

структурою кредитів.

Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Участь в роботі впродовж семестру – 100.

Форма підсумкового контролю – залік.

Умови допуску до підсумкового контролю

Студенту, який має підсумкову оцінку за дисципліну від 35 до 59 балів, призначається додаткова залікова сесія. У цьому разі він повинен виконати додаткові завдання, визначені викладачем.

Студент, який не здав та/або не захистив індивідуальне завдання, не допускається до складання заліку.

Студент, який не виконав вимог робочої програми по змістових модулях, не допускається до складання підсумкового контролю. У цьому разі він повинен виконати визначене викладачем додаткове завдання по змісту відповідних змістових модулів в період між основною та додатковою сесіями.

Студент має право на опротестування результатів контролю (апеляцію). Правила подання та розгляду апеляції визначені внутрішніми документами КНУБА, які розміщені на сайті КНУБА та зміст яких доводиться до студентів на початку вивчення дисципліни.

Змістовий модуль 1. Формування академічної культури студента

Тема	Загальний обсяг годин	Лекції, години	Практичні, години	Самостійне опрацювання матеріалу
Тема 1. Академічна доброчесність і її порушення. Кодекси честі. Інтелектуальна власність і її порушення.	6	2	0	4
Тема 2. Академічна доброчесність і академічна нечесність: випадок мого університету	8	0	2	6
Тема 3. Плагіат у масовій культурі.	8	0	2	6
Тема 4. Інтелектуальна власність і її	8	0	2	6

порушення. Формування академічної культури.				
Усього із залікового кредиту	30	2	6	22

Змістовий модуль 2. Усне й писемне мовлення студента. Написання тексту. Укладання бібліографії.

Тема	Загальний обсяг годин	Лекції, години	Практичні, години	Самостійне опрацювання матеріалу
Тема 1. Наукове мовлення. Культура спілкування. Текст	4	2	0	2
Тема 2. Культура мови і культура мовлення	4	0	2	2
Тема 3. Лексичне значення слова в системі професійного мовлення	4	0	2	2
Тема 4. Науковий стиль української мови: писемне мовлення	6	0	2	4
Тема 5. Науковий стиль української мови: усне мовлення	10	0	4	6
Тема 6. Культура оформлення наукового тексту: цитування й посилання	6	0	2	4
Тема 7. Культура оформлення наукового тексту: укладання бібліографії, інформаційні технології.	6	0	2	4

Усього із залікового кредиту	40	2	14	24
-------------------------------------	-----------	----------	-----------	-----------

Змістовий модуль 3. Офіційно-ділове мовлення. Ділова етика.

Тема	Загальний обсяг годин	Лекції, години	Практичні, години	Самостійне опрацювання матеріалу
Тема 1. Документ як основний вид писемного ділового мовлення	4	2	0	2
Тема 2. Загальні вимоги до оформлення та особливості мови ділових паперів	8	0	2	6
Тема 3. Мова ділових паперів: мистецтво самопрезентації.	8	0	2	6
Усього із залікового кредиту	20	2	4	14

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне оцінювання			Модульні й контроль (тестове завдання)	Сума
Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	Змістовий модуль 3		
20	25	15	40	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	A	Зараховано
82-89	B	
74-81	C	
64-73	D	
60-63	E	
35-59	FX	Не зараховано з можливістю повторного

		складання
<u>0-34</u>	F	Не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

-